

De kit, de ruimte en de mics

‘Mijn motto is: drums moeten natuurlijk klinken, althans als ze uit mijn studio komen,’ aldus Juan van Emmerloot, drummer, producer, opnametechnicus en drumdocent. We spreken hem in zijn studio in ‘s Graveland. Over drums opnemen en mixen; over de juiste microfoon bij de juiste trommel op de juiste plaats.

tekst Alex Buurman, foto's Reinout Bos

Van Emmerloots studio is gevestigd in dit monumentale pand in 's Graveland.

INTERFACE XTRA

- uitgebreide microfoon-doorloop in de studio
- Arjen Lucassen (Ayreon) over Juan van Emmerloot

‘Je zit als drummer achter je instrument en je hebt een specifiek idee hoe die kit moet gaan klinken. Dat moet zich vervolgens vertalen naar de opname. En dan moet je het ook nog eens uit de speakers zien te krijgen. Maar wat er uit die speakers komt, is helemaal niet het drumstel. Ik heb moeten leren om niet als drummer te mixen, maar ik heb tegelijkertijd geleerd een productie intact te houden door niet te veel fofjes uit te halen.’

Voor zijn studio – in een monumentaal pand in ‘s Graveland – heeft Juan van Emmerloot een endorsement met Audio-Technica microfoons. Hij zet ze in voor opnamen van eigen producties, voor opnamen in opdracht en – onder de naam Groove Impact Academy – voor het begeleiden van drummers, onder meer om hen in aanraking te brengen met verschillende opnametechnieken. Maar ook buiten de studio gaat hij graag op stap met zijn eigen mics, en zet hij ze in waar mogelijk.

Van Emmerloot wordt regelmatig ingehuurd voor tournees met internationale artiesten en is vast bandlid van de Stef Burns League. Hij werkte met musici van wereldfaam zoals Snowy White, Walter Trout,

Steve Lukather, Gary Moore, Chris Rea en David Gilmour. Als sessie-muzikant bezocht hij alle grote Nederlandse studio's. Onlangs speelde hij in de Sandlane Recording Studios nog het nieuwe album van Ayreon in: *Transitus* (zie kader). Daarnaast brachten die sessies hem in vooraanstaande studio's, onder meer in Engeland en Italië.

Waarom Audio-Technica?

Tijdens zijn werkzaamheden als drummer raakte Juan van Emmerloot geïnteresseerd in opnametechniek. Aanvankelijk huurde hij in de *downtime* van repetitielocaties ruimtes om drums op te nemen met zijn eigen set microfoons en een recorder. Hij realiseerde zich dat het voor drummers de moeite waard was om ook deze kant van het opnameproces onder de knie te krijgen. Dit werd nog eens bevestigd toen hij de kans kreeg om op deze manier de drumpartijen voor een album van The Who-toetsenist John Bundrick 'op afstand' op te nemen.

De combinatie van drummer en engineer/producer introduceerde van Emmerloot ook bij Codarts, waar hij toen les gaf. 'Voor de nieuwe

generatie drummers is goed kunnen spelen en je drumstel binnenstebuiten kunnen bedienen slecht één facet van het vak. Om te kunnen overleven moet je je toeleggen op het professioneel opnemen van je eigen drums. Je wordt eigenlijk drummer/producer van je eigen drumtracks. Ik heb daar toen een programma rondom ontwikkeld en dat beviel uitstekend. Ik heb daarvoor bij Codarts een lokaal ingericht met onder meer een computer met Logic Pro, een soort ministudio met acht kanalen, en de studenten werden helemaal gek.'

Juan van Emmerloot maakte kennis met Audio-Technica bij de opnamen van het tweede album dat hij met Snowy White maakte in de UK. 'Ik vond ze mooi van design en het klonk daar al heel tof. Maar wat belangrijker was: toen ik thuiskwam – ik had de tracks op een tweesporen dat-tape meegekregen – klonken die veel helderder en levendiger dan de tracks die ik in andere studio's had opgenomen; met name de snare.'

In de jaren daarna kocht van Emmerloot eerst een Audio-Technica

‘Ik heb moeten leren om niet als drummer te mixen’

AT4033a grootmembraanmicrofoon, die hij nog steeds heeft en gebruikt voor opnamen van zijn eigen zang. 'Toen ik zag dat het onderwerp 'zelf drums opnemen en mixen' erg veel interesse opwekte bij de studenten van Codarts, kwam ik op het idee om dit ook te gaan ondersteunen met eigen clinics en

workshops *on the road*. Daarbij ging ik een samenwerkingsverband aan met Audio-Technica, dus zo is het endorsement gestart.'

Andere bekkens, andere mics

In de studio en bij liveoptredens gebruikt Juan van Emmerloot ruwweg dezelfde set microfoons. 'Voor de hogere toms gebruik ik twee klemmicrofoons: ATM350's. Ik heb ook een tijdje de PRO35 gebruikt, omdat ik toen met een ander merk bekkens speelde. Dat is wel een grappig verhaal. Ik merkte bij drumopnamen met de ATM350's dat ik van die kleine plopjes hoorde; alsof je met je stok per ongeluk de mic hebt geraakt. Maar als drummer weet je wel wanneer je een mic hebt >>>

geraakt, en dat was dus niet het geval. Ik ging beter luisteren, elk spoor apart, en merkte dat die plopjes er niet waren als ik op een tom sloeg, maar als ik een dichtbij hangend bekken raakte; in dit geval een splash van Paiste. En in mindere mate was hetzelfde aan de hand bij mijn floor, als ik daar lekker hard op mijn Paiste ride zat te sausen. Ik probeerde toen wat andere mics en kwam erachter dat de PRO35's die felle sound van mijn Paiste bekkens goed aankonden en het plopjes-probleem niet vertoonden. Probleem opgelost.

'In die tijd ging ik echter steeds meer spelen met artiesten en bands die een andere, zachtere benadering vroegen, meer singer/songwriter, zeg maar. En ik merkte dat mijn bekkens bij die sound niet goed werkten. Dus ging ik op zoek naar wat anders en kwam uiteindelijk uit op de Benny Greb-serie van Meinl. Mooie, warme bekkens met een brede sound. Maar je voelt 'm al; als je op dat volumeniveau speelt, mis je bij de PRO35 mics net de diepte en de transparantie die je bij de ATM350's wel hebt. Prima voor stevige rock, maar minder voor zachtere dingen. Dus klemde ik de 350's toch maar weer eens op mijn toms voor een opname, en verdomd... Bij die zachtere bekkens geen plopjes, en wel de warme tomsound die ik graag hoor. Perfect.

'Op de floortoms heb ik nu trouwens de AE3000; ook condensatormicrofoons. Die pakken het geluid van de floors heel mooi op. Ik heb ze ook een keer geprobeerd op de hoge toms. Het enige wat

'Met een hypercardioïde ATM650 heb je veel meer brilliance, die je dan niet ergens anders vandaan hoeft te halen, bijvoorbeeld vanaf de onderkant van de snare'

daar lastig bij was, is dat ze daar te veel snare oppakken. De ATM350 is veel beter op de tom gefocust.'

Natuurgetrouw

'Voor de snare heb ik allerlei microfoons van Audio-Technica uitgeprobeerd, allerlei advies gekregen en bijvoorbeeld ook de AE2300 gecheckt. Allemaal dynamische microfoons. Ik gebruik uiteindelijk de hypercardioïde ATM650. Die heeft weliswaar minder output dan een SM57, maar je hebt veel meer brilliance, die je dan niet ergens anders vandaan hoeft te halen, bijvoorbeeld vanaf de onderkant van de snare. Hij is zéér natuurgetrouw: je hoort de snaredrum als een snaredrum.

'De AE2300 werkt ook wel, maar dan vooral bij muziek waarbij je de snare wat lager stemt; meer voor singer/songwriter-repertoire. Je pakt dan heel mooi de brilliance mee. Als je gaat knallen, vind ik 'm niet zo lekker. Je krijgt dan geen body mee.

'Bij een AB-vergelijking met bekende snaredrummicrofoons - dezelfde kit, microfoons naast elkaar en dan hetzelfde spelen - viel me op dat die weliswaar een uitstekende punch leveren, maar dat je er hoog bij moest draaien, of beter: flink meer overhead bijmiken om een natuurlijke klank te krijgen, zoals ik 'm als drummer hoor. Als je dan hard op je bekkens zou slaan, krijg je natuurlijk een stevig on-

balans. Met die Audio-Technica hoef ik eigenlijk nauwelijks met de eq te spelen.

'Op de hihat gebruik ik de ATM450 condensatormicrofoon. Die heb ik ook wel eens op akoestische gitaar gebruikt en dat werkte ook goed. Het is een side address mic en je kunt 'm dus onder een hoek plaatsen, waarbij de hihat in feite de snare afschermt. Je zet 'm dan op een laag statief, zodat die bij video-opnamen ook niet zo in beeld komt.'

Slagschip

'Aan de onderkant van de snare heb ik zelf een klemmetje gemaakt en daar zit wél zo'n PRO35 condensatormicrofoon. Niet echt een budget-microfoon, maar wel uit een goedkopere serie. Die klemmen kun je tegenwoordig los kopen. Je klemt ze op de stelschroef van snare of tom, en kunt dan toch gewoon stemmen. Ze zitten heel stevig en geven geen trillingen door. Je kunt er ook verschillende lengtes

zwanenhalzen op zetten (in dit geval, onder de snare, een korte). Ze zijn heel snel en handig uit te wisselen.

'Voor de bassdrum heb ik de AE2500; nogal een slagschip. Hij heeft twee kapsels, dynamisch en condensator, maar in dit specifieke geval gebruik ik alleen de condensatorkant; er ligt een andere dynamische mic in de ketel. Uiteraard kun je die twee ingebouwde mics in de AE2500 wel tegelijkertijd gebruiken, er komen twee xlr's uit, dus je kunt ze gescheiden opnemen, maar je moet dan bij het mixen goed in de gaten houden welk geluid je wáár uit haalt. Als je bij het dynamische kapsel het laag affiltreert en daar juist het mid van gebruikt, en bij de condensator het mid wegfiltreert, houd je een mooie tik over. Het diepe laag komt dan uit de condensator.

'Als ambiance-mics in de studio gebruik ik AT2035's. Ze gaan ook live mee. Het zijn niet zulke extreem dure microfoons, maar ze kunnen de druk gemakkelijk aan. En live neem je ook geen heel dure studiomicrofoons mee, want dan moet je er veel voorzichtiger mee omgaan. Bijvoorbeeld de 2050's die ik heb. Je zou zeggen: die zijn >>

ATM450 voor de hihat

ATM650 voor de snaredrum

AE2500 voor de bassdrum

ATM350 voor de toms

AE3000 voor de floortom

hetzelfde, maar je hoort gewoon klankverschil. Ik kan dat niet zo goed uitleggen, want ik ben wat dat betreft niet zo'n technisch persoon.

'Ik kreeg uit Engeland de AT4080 toegestuurd om uit te proberen.

Dat is een ribbonmicrofoon en in eerste instantie wist ik niet zo goed wat ik ermee moest aanvangen. Op zang vond ik 'm niet ideaal, maar recentelijk maakte ik opnamen met een saxofonist. Daar heb ik drie microfoons bij gebruikt, zodat we achteraf keuze hadden. Hij kon dus zelf kiezen welke sound het beste past bij hoe hij zijn sax hoort. Voor zijn sopraan koos hij voor de gebruikelijke mics, maar voor zijn altsax koos hij voor die ribbon, en ik moet ook zeggen dat als ik die klank hoor, dan is dat erg dicht in de buurt van wat ik hoorde toen hij in de opnameruimte aan het spelen was.'

Op scherp

'Mijn motto is: drums moeten natuurlijk klinken, althans als ze uit mijn studio komen. Het is anders als het is uitbesteed aan een andere producer. De mix van mijn eigen band met Stef Burns hadden we uitbesteed aan een producer uit San Francisco. We hadden het

'Trap niet in die valkuil van: even gauw een partijtje opnemen'

fantastisch opgenomen in een heel mooie ruimte in een studio in Triëst. De eerste *rough mixes* klonken super. Vervolgens kwamen er allemaal lagen gitaar bij. Toen we het resultaat terugkregen, hoorde ik in de mix - letterlijk - de onderkant van de snare. Wie zit er nu aan de onderkant van de snare? "Anders kregen we de *crack* er niet op", was het antwoord. Zo

moet je dat niet doen. Je moet ook niet duizend gitaarlagen over elkaar heen leggen.

'Wat ik bijvoorbeeld studenten in de ministudio bij Codarts probeerde bij te brengen, was tweeledig. Hun gedrag in de studio op scherp zetten. Bijvoorbeeld dat ze snappen dat als de technicus in de ruimte microfoons aan het plaatsen is, dat je niet op je drums moet gaan zitten hakken. Hij of zij heeft zijn oren straks nodig om jou op te nemen. En snappen hoe de techniek werkt, waarom je je toms goed moet stemmen, hoe het komt dat de ruimte een rol speelt, dat het goed opstellen van microfoons belangrijk is, en dat het tijd kost om dat te doen. Trap niet in die valkuil van: even gauw een partijtje opnemen, want je hebt het weliswaar inderdaad snel ingedrumd, maar als je weinig tijd hebt besteed aan het opstellen en het klinkt beroerd, valt er niets meer terug te draaien.' ■

In de studio met Ayreon

Gitarist-producer Arjen Lucassen werkt voor zijn Ayreon-projecten altijd met metaldrummer Ed Warby. Voor het gloednieuwe album *Transitus* - dat in oktober binnenkwam op 1 in de albumlijst van de Dutch Charts! - is dat niet het geval. Lucassen: 'Dit project begon als een film; het was helemaal niet de bedoeling dat het een album zou worden, en zeker geen Ayreon-album. Daarom ben ik op zoek gegaan naar een drummer met een andere feel. Uiteindelijk ben ik bij Juan van

Emmerloot terechtgekomen, met wie ik 35 jaar geleden ooit iets heb opgenomen. Hij heeft die funky en jazzy feel, maar

hij heeft ook rockpower.' Van Emmerloot: 'In december 2018 hebben Arjen en ik bij mij in de studio het concept uitgewerkt voor het hele album. Natuurlijk had hij een en ander al bedacht, maar hij wilde zich vooral laten inspireren door mijn andere manier van drummen. We hebben zo'n kleine twee maanden de tijd genomen om het voor te bereiden, zodat we daarna in twee dagen tijd alle 26 stukken konden opnemen in de Sandlane studio... Dat is ruim gelukt!' (Kevin Pasman)